

zants o llatinitzants: observem, en efecte, que en aquests casos i obres sol haver-hi coexistència de les dues formes: *AlcM* les troba totes dues en el *Curial*, i cita *pluma* en els *Eximilis* del recull Ag., però en aquest hi ha *ploma* en el vol. II, 265; en l'obra del poeta cincinentista Pere Seraffi veiem imprès *pluma* en rima amb «dar-vos una breu *suma*», però això no ens ho assegura com escrit per l'autor, que pogué usar *soma* i *ploma*. En OPou figura imprès *pluma*: «PARTS DELS OCELLS: la cresta, de car o *plumes*; qualsevol *pluma*: penna; les *plumes* més forts: pinna»; «banyar la *pluma* de la tinta: intingere pennam atramento»; «paper --- pergami --- ganivet ---»; *pluma*: penna, calamus; *pluma* de oca: penna anserina; *pluma* de cisne --- de gallina; les ales de la *pluma*, la coa de la *pluma*; pelar les *plumes*; temprar la *pluma*, escapsar la *pluma* ---» (*TbPu.*, 46, 182, 180, 181).

D'aquí sembla deduir-se que a la fi del S. XVI la forma *pluma* predominava a la ciutat de València, tot i que *ploma* és la forma unànime dels clàssics valencians, JnEsteve, Is. de Villena, Joan Joan, JRoig (assegurada per la rima amb *coloma*, *Spill*, 7654), però en tot cas avui és *ploma* la forma que trobem en la ruralia de tots els dominis dialectals de la llengua (el ross. *plúms* no hi fa excepció, com sigui que allà tota ó sona ú): «la kása de *plóma*» 'la volateria, caça d'ocells' Castelló de Rugat (1962); *plómez de galina* sento a un noi en un mas de Les Anoves, *plómez de galina* amb -l- a un altre que hi jugava (però tots dos deien *plomes* amb o); tant a Cardós com a Vall Ferrera vaig anotar *plóma de gall*, *plómes* dels ocells (Tor, Tavascan, 1932-34).

DERIV.: *Plomada* 'menjar als ocells de caça' [JRoig, *Spill*, 10427], 'cop de ploma' [Lacav.]. *Plomall* [docs. val. c. 1415, *AlcM*]; «*plomalls*: pennachos o cimeres: cristae plumatiles», JnEsteve (0-8-6); «soldats de las doblas / com aneu presumits, / ab los *plomays* de ploma / y 'ls sombreros petits» c. 1800, reco. a Girona (MilàF, *Romillo.*, 176). *Plomallet*: «el serreig és una espècie de fenàs amb un *plomalet*» val. (Vall d'Ebo, 1962). *Plomalla*; *plomallada*, *plomallaire*, *plomallejar*; *plomaller*, *plomalleria*; *aplomallar*, *aplomallat*.

Plomatge [S. XVI]; «l'Atlàntida / --- / per ella 's trametian, com per un pont amplíssim / --- / acullens de ros *plomatge*, de reiflet dolcíssim, / dels aromers la flayre, cantúries y tresors», *Atl.* I, 5c; «bells cignes, de *plomatge* immaculat», Costa i Ll. (*Jardí Senyorial*, III, *Cat.*, 196, 3c). *Plomatigó* [DAg.]. *Plomatxo*; *plomatxera*; *plometxo*; *emplomatxar*; *emplomatxegat*; *esplomatxar*. *Plomejar*. *Plomell*. *Plomer* 'repartidor de l'aigua que es rep per plomes', *CostManc.* II, § 373. *Plomera*. *Plomerejar*. *Plomerol*. *Plomí*.

Plomis; *plomissa*; *plomissall*; *plomissar*. *Plomissol* ['drap fi' fi S. xv, Diég; el de l'ocell, 1617, MAgustí; Belv.]; *plomissó*; *plomissot*; *aplomissolat*; *esplomissar*: «tes selves qui *esplomissa*, los cingles qui estave-lla / qui ton tos camps d'aurífic velló, t'ha d'escorxar», *Atl.* v, 5c; *esplomissada*; *esplomissament*; *esplomissat*. *Plomista* [Belv.]. *Plomós* [Lab. 1840].

Desplomar 'llevar les plomes'; *desplomar*, *desploma-*

da, *desplomadura*, *desplomament*. *Emplomar*.

Plomar 'llevar les plomes a un ocell' [c. 1340, *Ordinacions Palat.*; fig. 'pendre els béns a algú' BMetge, *Fort*, *NCl.* x, 93]; «un esparver, / entre ses mans, anet *ploman* / una guatleta, on se pexia», Guillem de Torrella, *Faula*, v. 396; «lo falcó --- tirant-li lo coll --- lo féu *plomar* e aparellar e metre en un ast», *Decam.* v, § 9, 336 (on l'original porta *pelare*).

En lèxics, des del S. xv «*plomar* gallines: gallinas depilare», JnEsteve (*LiEleg.*, 0-9-1); «*plumar*: depulmo, depilo, glabro», OPou (*TbPu.*, 46). És derivat comú amb fr. *plumer* i oc. *plumar* [S. XIII, PSW VI, 398]. Una forma *plomar* per 'arrencar les escates del tinyós figura ja en la cirurgia de Raimon d'Avinhon (Ilgd. or.), v. 478 (1170-1208), però la o deu ser deguda al català que copià aquest text a la 2ª meitat del S. XIII (*ARom.* xxv, 80). *Plomadissa*. *Plomanina*: encreuament de *plomadina amb *romani*, -ina.

Plomàs ant. 'coixí (de plomes etc.)' [1094]: «dimi-to --- ad G. Mir --- cócedra una, et *plomaz* uno» (Serra Vilaró, *BCEC* 1909, 21), «relinquo ad Iordana --- ad suis filis una gazenga et unum *plumàs*», doc. de la Conca de Barberà, a. 1191 (*Cart.* de Poblet, 112.20); «duas flazatas et un *plomaz*», Subirats 1187 (*Cartoral* de Gardeny, MiretS, *El més antic text lit.*, p. 22). I un femení *plomassa*: «lectum cum *plumaza* et flazata et lençols ---» a. 1179, del mateix cartoral (Miret, *op. cit.*, p. 21, i *TemplH.*, p. 161). Cf. els cast. ant. *plumazo* i *plomaça*, *DECH* IV, 383a46-50. *Plumetis*, manllevat del ft. *plumetis*. *Implumetis*.

MOTS SAVIS: *Plúmula*, diminutiu.

CPT.: *Plumífer*. *Plumiforme*. *Plumiger*. *Plumipede*. *Ploma-favat*. *Plomanegrenc*. *Plomavera*.

Plomada, V. *plom* i *ploma* *Plomadissa*, *ploma-favat*, V. *ploma* *Plomaire*, *plomall*, *plomalla*, *plomallada*, *plomallaire*, *plomallejar*, *plomaller*, *plomallera*, *plomanina*, V. *ploma* *Plomar*, V. *plom* i *ploma* *Plomàs*, *plomassa*, *plomat*, *plomatge*, *plomatigó*, *plomatxera*, -*matxo*, *plomavera*, V. *ploma* *Plombar*, *plomat*, *plombatge*, V. *plom* *Plomejar*, V. *plom* i *ploma* *Plomell*, V. *ploma* i *palma* *Plomelleta*, V. *paloma* *Plomer*, V. *plom*, *ploma* *Plomera*, *plomerejar*, V. *ploma* *Plomeria*, V. *plom* *Plomerol*, *plometxo*, *plomí*, V. *ploma* *Plomis*, V. *plom* i *ploma* *Plomisc*, V. *plom* *Plomissa*, *plomissall*, *plomissar*, V. *ploma* *Plomissenc*, V. *plom* *Plomissó*, *plomissol*, *plomissot*, *plomista*, V. *ploma* *Plomós*, V. *plom* i *ploma*

PLORAR, del ll. PLORĀRE id. □ 1.ª doc.: *Homilies*.

«--- Dix N. Séiner: *Convertimini ad me --- et fletu et planctu ---* Tornad-vos a mi de tot vostre cor, en jeuni e en oracions, e en *plorar* e en plànier ---», fº 5v5. «Ha trobat / lo cors, qui era menys de cap, / e no-l conec: / à-s perpensat / per la vila fos rossegat; / los parents, qui-l veuran tirar, / no poran estar de *plorar*, / e ceyll qui *ploras* ni plangués, / sempre, que hom lo presés», *Set Savis*, 1252. «E quan muller pendre voltrets / --- / si algú vos en diu mal / --- / e si no és venguda al sol post, / jague defora; / quan la